

SALLY CARTEROVÁ

Darren Baker

OBSAZENÍ

SALLY CARTEROVÁ, dcera Konfederace

SERŽANT CARTER, její otec, povstalec

PANÍ CARTEROVÁ, jeho manželka, laskavá Jižanka

VOJÍN SWAYZE, povstalec

KAZATEL, svatý muž a chlípník svolávající neustále hrůzy pekel

YANKEESKÝ DEZERTÉR

YANKEESKÝ KAPITÁN

YANKEESKÝ PORUČÍK

OBRAZ PRVNÍ

Dějiště: kuchyně v Georgii během americké občanské války. Rodina Carterů sedí u stolu a snídá.

SALLY: Tati, zajímalo by mě, co se teď ti Yankeeští vojáci chystají udělat.

SERŽANT CARTER: No, Sally, slyšel jsem, že zrovna vypálili Atlantu. *(Ke své ženě)* Matko, v tomhle domě není nic jiného k jídlu než ovesná kaše!

PANÍ CARTEROVÁ: Je mi líto, Georgi, ale poslední kousek kuřete jsme snědli včera. Ale na zahradě ještě zbylo pár tuřínů.

SERŽANT CARTER: Zatraceně! Chlap tři roky bojuje, aby chránil život své rodiny a co za to dostane? Nic než tuřín a ovesnou kaši!

PANÍ CARTEROVÁ: Ale drahý, na tuřínu a ovesné kaši jsme žili už před válkou.

SERŽANT CARTER: To mě nezajímá! Chlap si v životě zaslouží něco lepšího, ať už je válka peklo, nebo ne.

SALLY: Jo, tati, válka je peklo!

PANÍ CARTEROVÁ: Sally, takhle nemluv! A zajdi ven a dones nám ten tuřín. *(Ozve se zaklepání na dveře. Vstoupí voják Swayze.)*

VOJÍN SWAYZE: Dobré ráno vespolek. Vypadá to, že se dnes budeme muset vydat na pochod, seržo. Celá Georgia se právě teď hemží Yanky.

SERŽANT CARTER: Ježíši Kriste! Pochodovat, pochodovat, pochodovat! Pochodovat v dešti, pochodovat v blátě, pochodovat za vedra i s komáry! Chtěl bych zastřelit toho parchanta, co říkal, že válčení je pro slávu.

PANÍ CARTEROVÁ: Georgi, prosím! Dej si pozor na jazyk!

SALLY: Jo, tati, zastřel ho! Válka je úplné peklo!

PANÍ CARTEROVÁ: Sally! Myslím, že jsem ti říkala, ať přineseš ten tuřín! Teď marš!

SERŽANT CARTER: To je správné, Sally. Ty vypochoduješ, já budu pochodovat, všichni budem pochodovat, dokud to peklo v březnu nezamrzne.

VOJÍN SWAYZE: Má to být tehdy? Kazatel nikdy neřekl kdy přesně.

SALLY: *(Vstává od stolu)* Dobře, tati. A až ty Yanky najdete, pořádně jim za mě nařezejte. Myslím tím opravdu pořádně!

PANÍ CARTEROVÁ: Ven, mladá dámo! *(Vyžene Sally ze dveří)*

VOJÍN SWAYZE: Měli bychom sebou pohnout, seržo, jinak nás plukovník brzy přijde hledat.

SERŽANT CARTER: Jen ať přijde. Mám snad právo dojíst svou ovesnou kaši, nebo ne?

VOJÍN SWAYZE: Jo, ale on má právo nás zastřelit, jestli se nevrátíme včas k odchodu. *(Paní Carterová opět vejde)*

SERŽANT CARTER: Swayze, dal bys mi chvilku pokoj, prokristapána!

PANÍ CARTEROVÁ: Pokoj? Pokoj? Slyšela jsem pokoj?

SERŽANT CARTER: *(Hodí do sebe lžíci)* Určitě ne tady okolo! Pojd', Swayze, ať už máme tu volovinu za sebou. *(Vstane a popadne svou pušku)*

PANÍ CARTEROVÁ: Ale Georgi, jak nás teď můžeš opustit? Yankeeové jsou na cestě.

SERŽANT CARTER: Matko, jestli odejdu, Yankové mě možná zastřelí. Jestli neodejdu, plukovník mě zastřelí. Samozřejmě v tom případě, že ho Yankové dřív nezastřelí. To by bylo fajn, vid', Swayze?

VOJÍN SWAYZE: Klidně to zopakuj, seržo.

PANÍ CARTEROVÁ: Ale kdo ochrání Sally a mě?

SERŽANT CARTER: *(Vytáhne ze zásuvky revolver a podá jej své ženě)* Prvního parchanta, který se pokusí dotknout tebe, Sally, nebo tuřínu, odpráskni. A to platí i pro naše vojáky.

PANÍ CARTEROVÁ: *(Zírá na zbraň ve své ruce)* Ale Georgi...

SERŽANT CARTER: Heleď, matko, neboj. Yankové jsou možná barbaři, nicméně stejně to jsou křesťané. Ty a Sally budete v pořádku a já se vrátím, jakmile bude naše strana mít tak velký hlad, že se vzdáme. *(Políbí ji a odejde)*

VOJÍN SWAYZE: Nashle, paní. *(Následuje seržanta. Paní Carterová stojí a stále zírá na zbraň. Zpoza jeviště je slyšet hlasy seržanta Cartera a Sally.)*

SERŽANT CARTER: Zatím ahoj, Sally, zlatíčko. Starej se za mě o mámu.

SALLY: Určitě budu, tati. A vy těm Yankeeům pořádně nařezejte. Myslím tím opravdu pořádně.

OBRAZ DRUHÝ

Sally se vkrade do kuchyně a vytáhne ze zásuvky revolver. Začne se jím ohánět jako v bitvě.

SALLY: Tumáš, Yankee! Tumáš! Tumáš! *(Schová zbraň za zády)* Promiňte, generále Shermane, mám pro vás zprávu od všech dobrých lidí v Georgii. *(Vytáhne revolver a předstírá, že střelí)* Táhněte k čertu! *(Paní Carterová se přiřítí do kuchyně)*

PANÍ CARTEROVÁ: Sally! Co si myslíš, že děláš? Dej mi tu ošklivou věc! *(Bere revolver a dává jej zpět do zásuvky)*

SALLY: Ale mami, někdo ty Yanky musí zabít, až přijdou!

PANÍ CARTEROVÁ: Zmlkni, mladá dámo! A mazej ven a počkej na mě v dřevníku s rákoskou. Jednou pro vždy tě naučím nehrát si s tou hroznou věcí.

SALLY: *(Začíná plakat)* Ale mami, já tě chci jen chránit.

PANÍ CARTEROVÁ: Před kým? Generálem Shermanem?! Už mazej! *(Sally se schoulí, jde ke dveřím a otevře je. Srazí se s kazatelem, který stojí ve dveřích.)*

KAZATEL: No, dobře jí tak! Jedním z důvodů, proč zrovna prohráváme válku, je ten, že Jižané už nemají dostatečnou disciplínu.

SALLY: Ale já jen chci pomoci vyhrát válku!

KAZATEL: Hele, hele, běž s těmi řečmi. Ale jestli ti to pomůže, vždy pamatuj, že Pán miluje ty, jež bije.

SALLY: Ale Pán mě nechce zbít. To máma!

KAZATEL: Když je vše řečeno a uděláno, je to vždy tatáž ruka, která nás bije. Teď běž. *(Sally zaúpi a odejde)*

PANÍ CARTEROVÁ: Děkuji, že jste ji dal ponaučení, kazateli. Nerada biju děti, ale já prostě nevím, co s ní jiného mám dělat.

KAZATEL: No tak, paní Carterová. Nebuďte tak mírná. Železná ruka, to je to, co naši lidé v této hodině nouze nejvíce potřebují. Já sám jsem zrovna zbil tři mladé neznabohy, které jsem dnes chytil, když házeli kameny na mého psa. Můžete se vsadit, že ti spratci budou včas dobrými vojáky, stejně jako dívka.

PANÍ CARTEROVÁ: Jenže to je právě to, čemu se snažím zabránit, kazateli. Kdyby bylo po jejím, byla by Sally právě teď se svým otcem na frontě.

KAZATEL: Myslím, že problém mladé Sally je v tom, že neví, jakou roli by na světě měla hrát žena. Vlastně bych řekl, že Konfederace je v tuto chvíli na pokraji zhroutení proto, že vy ani většina ostatních Jižanek to taky neví.

PANÍ CARTEROVÁ: Promiňte?

KAZATEL: Víte, paní Carterová, pokrok civilizace změnil všechna pravidla kromě jednoho: a to, že ten, kdo má nejvíce mužů, většinou zvítězí. Momentálně válku prohráváme, protože v poli nás není tolik, jako Yankeeů. Sakra, Yankeeové cpou do uniforem i otroky a cizince a nechávají ty špinavé neznabohy nezřízeně běhat po Boží zemi. Umíte si to představit?!

PANÍ CARTEROVÁ: Obávám se, že umím. Ale netuším, proč by něco z toho byla moje chyba?

KAZATEL: Jednoduše, paní Carterová. Pán přikázal vám ženám být plodné a množit se, a to neděláte. Kdyby měla mladá Sally tři nebo čtyři bratry ve zbrani, kdyby všechny Jižanky poslouchaly moudrou knihu a plodily tak, jako otroci a cizinci, nebylo by teď tady tohle peklo. Na počátku bylo slovo a to slovo, paní Carterová, bylo a je zplození.

PANÍ CARTEROVÁ: Mrzí mě to, kazateli, ale můj muž a já ... chci říct, George a já ... *(Začne vzlykat)*

KAZATEL: No tak, paní Carterová, nemá smysl plakat nad rozlitym mlékem, dokud ještě je práce, která má být udělána. Jih jednoho dne znovu povstane a jestliže jste vy a ostatní ženy opravdu bohabojné, zajistíte, že nás bude dost na to, abychom obnovili a ubránili svůj způsob života. *(Vezme ji kolem ramen)*

PANÍ CARTEROVÁ: Ach bože, co to děláte, kazateli?

KAZATEL: Cožpak jste neposlouchala moje kázání? Musíme začít plodit novou generaci vojáků, nebo byste snad raději otevřela dveře otrokům a cizincům jako Yankeevé?

PANÍ CARTEROVÁ: Ne, raději otevřu dveře pouze svému muži. Modlím se za to každou noc. *(Snaží se vysvobodit)*

KAZATEL: A měla byste se modlit dobře, ale teď musíme jít na to a učinit zadost té věci. *(Sally se objeví ve dveřích, stále pláče a drží rákosku)*

SALLY: Mami, čekala jsem na tebe... Poslyšte, o co tady jde? Běžte pryč od mé mámy!

KAZATEL: No tak, no tak, neměla jsi jít ven a počkat na výprask? Jen jdi! *(Ukáže ke dveřím, zatímco paní Carterová tiše zavrtí hlavou)*

SALLY: Řekla jsem běžte pryč od mé mámy! *(Udeří jej rákoskou přes zápěstí)*

KAZATEL: Jakže, ty malý neznabohu! Dej to sem! *(Sáhne po rákosce, ona ho však ještě jednou udeří)* Au! Takové rouhání, to jsem ještě nezažil. *(Udeří ho znovu a znovu, dokud jej nezažene ke dveřím)* Ach! Žádná disciplína, žádné zplození! A vy byste po mě chtěli, abych se Pána zeptal "proč?". Zeptejte se ho sami. *(Odejde)*

SALLY: Mami, o co tady šlo? Chtěl ti ten kazatel ublížit?

PANÍ CARTEROVÁ: Já nevím, drahoušku. On prostě začal o... ale na tom už nezáleží. Důležité je, že jsi mě chránila, Sally. *(Přiběhne k ní a obejmě ji)* Chránila jsi mě přesně tak, jak jsi říkala.

SALLY: Znamená to, že si teď můžu hrát s tou zbraní? *(Paní Carterová jí vezme rákosku a vyžene ji ze dveří)*

OBRAZ TŘETÍ

Scéna začíná tmou a kouřem a přechází v bitvu. Seržant Carter dřepí v zákopu. Nabije mušketu a vystřelí. Nevěří svým očím, když se náhle z kouře vynoří Swayze a skočí k němu do zákopu.

SERGEANT CARTER: Swayze, sakra, odkud to jdeš?

SWAYZE: *(Nevinně ukazuje před sebe)* Támhle!

SERGEANT CARTER: To vidím! Ale tam jsou nepřátelé! Naši jsou tamhle! *(Ukazuje dozadu)*

SWAYZE: Vážně?

SERGEANT CARTER: Jo! Teda...nejspíš. Sakra, kdo ví!? Vlastně je jedno, kolikrát si to s Yankees rozdáme, v těch frontách je stejně furt zmatek! Vím jistě, žeš odešel támhle. *(Ukazuje za sebe)*

SWAYZE: *(Ukazuje před sebe)* A teď jsem přišel odtud! *(Přemýšlí)* Já nevím, Seržo. Když jsem odcházel, viděl jsem jen kouř. Ale došel jsem k našim pro zásoby, jak jste chtěl. No a pak jsem šel rovnou zpátky.

SERGEANT CARTER: Rovnou zpátky?! Je to zázrak, že ti neustřelili prdel. Vždyť ses tu promenoval po bitevním poli! Skoro jsem tě dostal já sám!

SWAYZE: To jste byl vy, kdo po mně střílel?!

SERGEANT CARTER: Jasně! Čekáš, že sem Yankees nechám jen tak vpochodovat?

SWAYZE: Já nevím, Seržo. Víc lidí na mě střílelo, když jsem odcházel, než když jsem šel zpátky sem! Vlastně, asi jste na mě teď střílel jen vy!

SERGEANT CARTER: Kur..! Yankees vlastně můžou být tam (*ukazuje puškou za sebe*), tam (*ukazuje do hlediště*) a do prdele možná i tam nahoře (*ukazuje na nebe*). Tuhle maškarádu řídí ptačí mozky.

SWAYZE: (*Rozhlíží se*) Jé, já neviděl ptáčka, co se začalo bojovat.

SERGEANT CARTER: Přines jsi ty věci?

SWAYZE: (*Vybaluje ruksak*) Jasně, že přines. Prach, kamínky do zapalování, náboje. Můžeme Yankees tepat až do rána.

SERGEANT CARTER: Tepat Yankees? A co my? Kde je jídlo?

SWAYZE: Jídlo?

SERGEANT CARTER: Jo, jídlo! Nejedli jsme nic od včerejší snídaně a ani tu jsem nedojedl, protože začal útok!

SWAYZE: Pardon, Seržo. Dali mi jenom munici.

SERGEANT CARTER: Do prdele! To je jediné, o co jim jde, že jo! Hlavně ať máme dost munice na zabíjení lidí, jako jsme my.

SWAYZE: Ale oni nejsou jako my, Seržo. To jsou Yankees.

SERGEANT CARTER: Hovno Yankees. Byli jsme jeden stát skoro sto let a najednou nejsme? Mě to spíš připadá, že si hoši ve Washingtonu chtěli zabojovat z hecu.

SWAYZE: Ale oni nám chtěli vzít otroky!

SERGEANT CARTER: Otroky? Jaký otroky? Já žádný nemám. A ty ani ve snu! Jediný, kdo v týhle bandě má otroky, je náš plukovník. A všichni ti generálové nad ním. Bojujeme, abychom zachránili jejich majetky; ne naše.

SWAYZE: Ale takhle to farář neříkal! Říkal, že Yankees jsou bezbožníci, a proto je naše povinnost je střílet.

SERGEANT CARTER: Jo? A proč si taky nejde střílet?!

SWAYZE: Někdo musí zůstat doma a kázat v neděli v kostele.

SERGEANT CARTER: Jo. A dohlídnout na všechny ženský, zatímco jsou chlapi v tahu. Farář se bude muset sakra hodně modlit, jestli zjistím, že mi čmuchar po kuchyni, když jsem byl z domu; to ti říkám.

SWAYZE: Tak takhle zuřivýho jsem vás ještě neviděl, Seržo.

SERGEANT CARTER: To je, protože mám hlad. To hlad s chlapama dělá, že ztratí soucit s čímkoliv, co se nedá jíst! (*Odvrátí se od barikády, aby na chvíli přemýšlel*) Bože, jak mi chybí ty nedělní obědy před válkou. Rodina celá čistá a vyfintěná, všichni si sedají a ženský nosí na stůl talíře pečiva a džbány mlíka. Nakonec je guláš z veverek a my se na něj všichni vrhnem a posledním kouskem chleba vyčistíme talíř.

SWAYZE: Přestaňte, Seržo, to mě zabije!

SERGEANT CARTER: A potom, velký šťavnatý kousek buchty s broskvema. Nic na světě není lepšího. Ale taková neděle nebyla, co ta válka začala. Jenom debilní faráři se modlí za naše duše. A co ti nesou božského? Jenom požehnání. Žádná buchta, žádné pečivo, žádnéj guláš z veverek.

SWAYZE: (*Přemýšlí*) Víte, Seržo, někdy si říkám, škoda, že nejsme kanibalové. Kdybysme BYLI kanibalové, čekalo by tam všechno to maso na nás.

SERGEANT CARTER: (*Pauza*) Swayze, my jsme oba šli do armády ve stejnou dobu a já jsem teď seržant a ty ne. Víš proč?

SWAYZE: Ne! Proč??

SERGEANT CARTER: Protože já chci jíst veverky a ty chceš jíst lidi.

SWAYZE: (*Zmatený*) No...

SERGEANT CARTER: Zapomeň na to.

SWAYZE: (*vrazí do Cartera loktem*) Seržo! Seržo!

SERGEANT CARTER: Co?!

SWAYZE: (*Ukazuje směrem k nepříteli*) Není to náhodou ta největší veverka, co jste viděl?

SERGEANT CARTER: *(Dívá se nahoru)* Ježíši! Dívej na ni! Chudák, asi se nemohla dostat z bojiště, co se začalo střílet. Určitě je vyděšená k smrti, neví kudy kam. No, zkusíme ji zbavit utrpení. *(Míří.)*

SWAYZE: Počkejte Seržo! To není veverka! To je čipmunk!

SERGEANT CARTER: Čipmunk, veverka, se solí a pepřem to všechno chutná stejně. *(Znovu míří)*

SWAYZE: Ale my nemáme pepř a sůl!

SERGEANT CARTER: *(Vystřelí a netrefí)* Do prdele, Swayze! Dívej, cos udělal. Minul jsem ji!

SWAYZE: Počkejte Seržo! Je zpátky! Máte pravdu. Musí to být veverka. Čipmunci nejsou tak drzí. *(Míří)*

SERGEANT CARTER: Prosím tě, už střílej! *(Swayze střelí a trefí se)* Sundals ho! Dostals ho!

SWAYZE: Jo, dostal!

SERGEANT CARTER: *(Po krátké pomlce)* Dostal jsi ho, ale teď ho musíš dostat sem.

SWAYZE: Ale jak? Vždyť tam jsou Yankees.

SERGEANT CARTER: Říkals, že Yankees jsou támhle.

SWAYZE: Vážně?

SERGEANT CARTER: Jo.

SWAYZE: Ale co když jsou Yankees teď tam?

SERGEANT CARTER: Neboj se. Budu tě krýt. A pamatuj – půlka té veverky je tvoje. To je mnohem lepší, než mít půl člověka.

SWAYZE: Asi máte pravdu, Seržo. Tak já tam jdu.

SERGEANT CARTER: Přesně tak, Swayze. V klidu. *(Swayze se odplíží na pravou stranu jeviště.)* Propáníčka, dnes budeme mít na večeři starý dobrý veverčí guláš.

SWAYZE: *(Vyskočí s mrtvou veverkou)* Mám ho, Seržo. *(Slyšíme výstřel a Swayze padá mrtev. Troubí se do útoku.)*

SERGEANT CARTER: *(Šok)* Swayze *(Smutek)* Swayze *(Pohoršení)* Swayze, ty zatracený blázne. Já ti říkal, že tam jsou Yankees. *(Dá se na ústup, ale pak se otočí, opatrně přeleze barikádu a nátáhne ruku, aby chytil zvíře za ocas a vytáhl ze Swayzeho sevření.)* Promiň Swayze. *(Ustupujíc si prohlíží zvíře)* K sakru, jestli tohle není čipmunk!

OBRAZ ČTVRTÝ

Vstoupí Yankeeský voják a začne se rozhlížet po kuchyni. Vezme z misky tuřín, pozorně si jej prohlédne a kousne si.

VOJÁK: Ach! V tomhle mizerném státě není k jídlu nic než tuřín! *(Stále se rozhlíží a v nádobě na mouku objeví láhev whisky)* Tak tomu říkám válečná kořist. *(Napije se)*

PANÍ CARTEROVÁ: *(Zpoza jeviště)* Sally, to jsi ty? Zlatíčko, chtěla bych, abys... *(Vstoupí a spatří vojáka)* Ach bože! *(Otočí se k odchodu)*

VOJÁK: Zůstaňte stát, kde jste!

PANÍ CARTEROVÁ: *(Ztuhne)* P-prosím neubližujte mi. Jsem jen chudá Jižanka, která chce žít v míru.

VOJÁK: *(Polkne další doušek)* A já jsem jen chudý voják Severu, který má náhodou veliký hlad.

PANÍ CARTEROVÁ: Chtěl byste, abych vám udělala trochu tuřínu a ovesné kaše?

VOJÁK: Mám po krk tuřínu a ovesné kaše! Kromě toho, nemám hlad na jídlo. Rozhodně ne teď, jestli víte, co tím myslím. *(Blíží se k ní)*

PANÍ CARTEROVÁ: Pane bože! *(Rozběhne se, vytáhne zbraň ze zásuvky a namíří na něj)* Prosím, nechci vám ublížit, ale jestli se jen přiblížíte, zastřelím vás.

VOJÁK: No tak, paní, teď dáte tu zbraň pryč, ano? Je dost zlé už to, že si tam venku půl milionu mužů hraje se zbraněmi. Nepotřebujeme, aby to ženské dělaly taky.

PANÍ CARTEROVÁ: Máte pravdu, ale stejně nechci, abyste mi ublížil.

VOJÁK: Nechystám se vám ublížit, paní. Jen vám vezmu tu zbraň, abyste mi mohla jít udělat ten tuřín. *(Položí láhev na stůl)* Teď mi hezky dejte tu zbraň. Dejte mi tu zbraň. *(Přiblíží se k ní. Ona zavře oči a vystřelí. Zraněný voják padne na podlahu a křičí.)*

PANÍ CARTEROVÁ: Ach bože!

VOJÁK: *(Drží se za bok a těžce oddychuje)* Ježíši Kriste! Přežiju jednu armádu za druhou jen proto, aby mě pak zabila bláznivá hospodyně. Ach bože, podala byste mi tu whisky? Páni, to bolí!

SALLY: *(Zpoza jeviště)* Mami, slyšelas ten výstřel? *(Přichází do kuchyně)* Mami, co to bylo...? Mami, co se stalo?!

VOJÁK: Jsi snad slepá? Dejte mi někdo tu whisky nebo tu vykrvácím. Zraněný voják má nárok na lékařskou péči, nebo ne?

PANÍ CARTEROVÁ: On-on-on mi chtěl ublížit. Já-já-já nechtěla... Ach děvče! *(Upustí zbraň a natáhne se po Sally. Zbraň vystřelí, kulka zasáhne Yankeeského vojáka a zabije jej. Paní Carterová křičí.)*

SALLY: Mami, mohla by ses prosím tě vzpamatovat! Ještě jeden výstřel a přivedeš sem celou Yankeeskou armádu. *(Sally zvedne zbraň a poklekne vedle vojáka)*

PANÍ CARTEROVÁ: Je...?

SALLY: Jo, tuhý. *(Začne mu prohledávat kapsy)*

PANÍ CARTEROVÁ: Ach bože! Nechtěla jsem mu ublížit, ale on pil whisky tvého otce a blížil se ke mně.

SALLY: Je dobře, že tu láhev položil, než jsi vystřelila. *(Najde v jeho kapse ruličku dolarů a vytáhne ji)* Koukej, mami, peníze! Jedna-dvě-tři, tři sta dvacet dolarů. Jsme bohatí!

PANÍ CARTEROVÁ: Sally, dej ty zatracené peníze pryč a zajdi pro šerifa. Uvěří mi, když mu řeknu, že to byla jen sebeobrana.

SALLY: Mami, tady už žádný šerif není. Jediným zákonem a řádem v Georgii je momentálně Yankeeská armáda.

PANÍ CARTEROVÁ: Yankeeové?!

SALLY: Přesně tak. A když zjistí, že jsi zastřelila jednoho z jejich vojáků, pověsí tě támhle na ten uschlý strom.

PANÍ CARTEROVÁ: Ach děvče! *(Popadne Sally a rozpláče se)*

SALLY: *(Odtahuje se od ní)* Mami, prosím tě, seber se a poslouvej!

PANÍ CARTEROVÁ: *(Pije whisky)* Ano, ano, Sally, řekni mi, co mám dělat.

SALLY: Fajn, nejdříve tělo pohřbíme na zahradě a pak napíšu otcí dopis, kde mu povím, co se stalo. On potom bude vědět, co dělat.

PANÍ CARTEROVÁ: Otcí? Svému otcí! *(Omdlí a padne na zem přes ležící tělo)*

SALLY: Ach mami, takhle tu válku nikdy nevyhrajeme. *(Výstup končí, když se Sally snaží odtáhnout tělo své matky z vojákovy těla)*

OBRAZ PÁTÝ

Na stole leží dopis a miska ovesné kaše. Paní Carterová sedí nad tím a zírá. Ozve se zaklepání na dveře. Vstoupí Sally.

SALLY: Ano, kdo je tam?

KAPITÁN: *(Zpoza jeviště)* Yankeeští důstojníci. Otevřete.

SALLY: *(Rychle zvedne dopis a začne se rozhlížet)* Eh, Yankeeští kdo? *(Roztrhá dopis a nacpe jej do misky s ovesnou kaší)*

KAPITÁN: *(Zpoza jeviště)* Yankeeští šviháci. Řekl jsem otevřete!

SALLY: To bude v pořádku, mami. Zůstaň, jak jsi a neříkej ani slovo. *(Sally otevře dveře. Vstoupí Yankeeský kapitán s poručíkem. Poručík začne prohledávat kuchyň.)*

KAPITÁN: Promiňte, že vás obtěžuju, slečinko. Hledáme jednoho z našich vojáků, zběha. Nebyli tady dnes nějakí Yankeeští vojáci?

SALLY: Ne, vy jste první a nemůžu říct, že by to pro mě byla nějaká čest.

KAPITÁN: No tak, no tak, dej si pozor na jazyk, nebo tě... *(Všimne si paní Carterové u stolu)* Ach, promiňte, paní, nevšiml jsem si, že tady sedíte. *(Paní Carterová neodpovídá)* Paní? Paní? *(K Sally)* Co to s ní ksakru je?

SALLY: Ehm, je, ehm, není jí dobře.

KAPITÁN: Není jí dobře? Z čeho?

SALLY: Z téhle války. Z čeho jiného?

KAPITÁN: *(Posadí se a podívá se paní Carterové přímo do tváře)* Tak se tedy nebojte, paní. Zanedlouho vypálíme Charleston a Richmond a pak se život vrátí do normálních kolejí. *(K Sally)* To je tvoje matka?

SALLY: Ano, pane.

KAPITÁN: *(Potřepe hlavou)* Je chudák hotová. Úplně hotová. *(Nabere plnou lžící ovesné kaše)* Tady máte, matko. Vezměte si ještě. Musíte být silná tady kvůli tomu dítěti. *(Podívá se na lžici)* Ježíši, on v tom je nějaký papír.

SALLY: Jistě. Musí nám to vydržet, víte?

KAPITÁN: Můj bože, válka je pro vás peklo, lidi.

PORUČÍK: *(Vytahuje láhev whisky z nádoby na mouku)* Podívejte, co jsem tady našel, kapitáne. Whisky!

KAPITÁN: Ale na druhou stranu, možná se vám zas tak špatně nevede. *(Vezme důstojníkovi láhev)* Jste si jistá, že tohle není onen problém té dámy?

SALLY: Samozřejmě, že není. Má matka je bohabojná žena. Ta whisky patří mému otci.

KAPITÁN: A kde je? *(Dá si doušek a pak láhev pošle zpět poručíkovi)*

SALLY: Šel pryč bojovat za svoji věc, stejně tak, jak byste právě teď vy měli bojovat za svou.

PORUČÍK: Osobně neznám lepší věc, než je dobré pití. *(Dá si doušek)*

SALLY: Hej, můj otec si to šetří, až bude po válce.

KAPITÁN: No, nemá smysl zapíjet porážku, takže si to prostě vezmeme s sebou.

SALLY: Ale to není fér!

KAPITÁN: Já vím, slečinko, ale já si o tuhle práci neříkal. Pojd'me, poručíku. *(Poručík odejde. Kapitán se ještě jednou podívá na paní Carterovou a zatřepe hlavou)* Úplně hotová. *(Odejde)*

OBRAZ ŠESTÝ

Nemocnice pro zajatce. Kazatel leží se zápallem plic na polním lůžku v záchvatu kašle. Vstoupí vojenský sluha, seržant Carter za ním.

SLUHA: *(Ukazuje na kazatele)* Tady je.

SERŽANT CARTER : Díky

SLUHA: Ať to dlouho netrvá. Máme vzadu ještě spoustu končetin na práci.

SERŽANT CARTER: *(Přichází ke kazateli)* No ať se propadnu, jestli to není náš kazatel. Ten sluha mi říkal, že tady leží nějaký kazatel z našich končin, ale to bych nikdy neuhádl, že tady potkám vás.

KAZATEL: Co? Kdo to je? Běžte pryč, potřebuji klid.

SERŽANT CARTER: To jsem já. George Carter.

KAZATEL: George Carter? Manžel paní Carterové? Otec Sally?

SERŽANT CARTER: Právě ten.

KAZATEL: Co tady děláte? Vy máte válčit s Yankees.

SERŽANT CARTER: Válčil jsem ale byl jsem zajat. Tady je vězení. Co vy tady děláte? Už jste taky konečně narukoval do války?

KAZATEL: Nebud'te směšný. Zabíjení by pro lidi, jako jsme my, mělo být až poslední instancí.

SERŽANT CARTER: Jak to tak slyším, poslední instancí je pro tuhle chvíli Georgia. To Yankees vás tady strčili?

KAZATEL: Kdo jiný by měl tu drzost! Mizerní Yankees! Napochodovali si do našeho města, začali loupit a drancovat všechno, na co pohlédli. Zneužili ubohé, bezbranné lidi.

SERŽANT CARTER: A co moje rodina, Otče? Je moje žena a dcera v bezpečí?

KAZATEL: Nastavil jsem jim druhou tvář, přesně tak, jak to říká Bible, ale už jsem to nemohl déle snášet, když ti surovci začali pobíjet moje husy.

SERŽANT CARTER: Moje rodina, Otče? Co moje rodina?

KAZATEL: Hnali je a usekávali jim hlavy. Všem šestnácti! A tak jsem začal na ty žluté bastardy házet kamení a pak mě odtáhli sem.

SERŽANT CARTER (*Popadne kazatele a třese jím*) : Moje rodina! Moje žena a dcera! Jsou v pořádku?

KAZATEL: Pro rány boží, mějte slitování s umírajícím! Ano, jsou v pořádku, tedy naposledy, když jsem je viděl.

SERŽANT CARTER: Díky Bohu.

KAZATEL: No, díky bohu? Za co? Nikdy není tam, kde je ho nejvíc potřeba.

SERŽANT CARTER: Otče, jste věřící. Nemůžete si tady takhle mluvit.

KAZATEL: No a právě jsem tak učinil, že? Věřte mi, že jestli přežiju tuhle válku, ještě o tom, lidi, uslyšíte více.

SERŽANT CARTER: To by se ale na vás jako kazatele nehodilo.

KAZATEL: Celé to kázání znamená, že jen říkáte svůj názor a to já právě dělám, to je to jediné, co dělám.

SERŽANT CARTER: A dostáváte za to zapláceno.

KAZATEL: Zapláceno? Všechno, co jsem na tomto světě zanechal, byly ty husy, a ty jsou teď taky pryč.

SERŽANT CARTER: Obstaráme vám nějaké nové, Otče.

KAZATEL: Vám říkám, že už tu žádné nejsou! Yankees nás úplně oškubali.

SERŽANT CARTER: No, to je možná to, co jsme potřebovali. Město před válkou vypadalo pěkně zavšiveně. Všude špína, všechno prolezlé červotočem.

KAZATEL: Ach, ten příšerný optimismus. Vidím, že jediné, co může otrást vaší vírou, je pravda o vaší rodině.

SERŽANT CARTER: *(Nervózně)* Jaká pravda? O čem to mluvíte?

KAZATEL: Předtím, než mě vyhnali, mi ten Yankee důstojník podal balíček dopisů, který zachránil z hořící pošty. Našel jsem tam jeden od vaší dcery Sally. *(Vytahuje dopis z kapsy a podává Carterovi)*

SERŽANT CARTER: Není otevřený.

KAZATEL: Samozřejmě, že není. Myslíte, že duchovenstvo chodí a čte lidem poštu?

SERŽANT CARTER: No, já jenom, že jste říkal něco o tom, že mi povíte pravdu a teď mi podáváte dopis od mé dcery.

KAZATEL: Tak si to přečtěte. Nemám co skrývat.

SERŽANT CARTER: *(Podezřívavě otevírá dopis a čte)* Dobrý bože, píše, že matka zastřelila dezertéra a je teď úplně mimo. Sally pohřbila dezertéra na zahradě vedle tuřínu.

KAZATEL: Čtěte dál.

SERŽANT CARTER: To je všechno.

KAZATEL: Všechno?

SERŽANT CARTER: Aspoň pokud mohu říci. Proč, co by tam ještě mělo být?

KAZATEL: Nic. S pravdou se může ještě počkat.

SERŽANT CARTER: Počkejte. Tady je něco vzadu. P.S. Tati, kazatel je hrozně zlý člověk. A co má tohle znamenat? *(Kazatel začne kašlat)* Proč o vás moje dcera píše, že jste zlý člověk, Otče? *(Popadne kazatele, který stále lapá po dechu)* Nemáte mi k tomu co říci, Otče? *(Za scénou je slyšet hlas sluhy)*

SLUHA: Hej, Cartře, potřebujem tě tu. Musíme amputovat další nohu.

SERŽANT CARTER: Jsem tam za chvíli. *(Za scénou je slyšet hlas raněného vojáka)*

HLAS VOJÁKA: Ne, já nechci přijít o nohu! Po válce budu muset pracovat na farmě!

SLUHA: Cartře, pocem!

SERŽANT CARTER: Kazatel má záchvat kašle. Musím se nejdřív postarat o něj. Tak vy se pokoušíte zneužít mou ženu? Mou dceru! Zvrhlíku!

KAZATEL: Prosím, šetřte umírajícího.

SERŽANT CARTER: Umírající má pravdu. *(Vytáhne polštář zpod kazatelovy hlavy, položí mu ho na tvář a začne ho dusit. Kazatel divoce kope nohama)*

SLUHA: Ten bude v pořádku. Teď pojd' sem!

VOJÁK: Prosím! Moje noha už je lepší. Podívejte...

SLUHA: Drž ho. Cartře, pojd' sem!

SERŽANT CARTER: Už jdu! *(Stále dusí kazatele, ale ten neumírá)*

VOJÁK: Prosím, aspoň mi dejte nejdřív napít whisky!

SLUHA: Cartře!

SERŽANT CARTER: Sakra...no dobře! *(Odhodí polštář)* Já se vrátím, Otče. *(Odchází)*

OBRAZ SEDMÍ

O šest měsíců později. Válka skončila a paní Carterová stále sedí u stolu, tentokrát nad košíkem s jídlem a džberem mléka. Za jevištěm je slyšet Sally, jak zdraví vracejícího se otce a vběhne do kuchyně.

SALLY: Mami, mami, táta je doma! Táta je doma! Právě prošel brankou. *(Odejde a vrátí se spolu s otcem)* Tady je, tati. Bohužel, takhle tu sedí od té doby, co zastřelila toho Yankeeho.

SERŽANT CARTER: *(Poklekne vedle své ženy a podívá se jí do očí)* Matko, slyšíš mě? Matko, slyšíš mě? Můj bože, máš pravdu, Sally, je hotová.

SALLY: Bude v pořádku, tati, jen co si uvědomí, že jsi tady. Ale koukni tady na všechno to jídlo, co jsem dnes přinesla z trhu. Sehnala jsem dokonce cigarety a broskve, tati. Opravdové broskve z Georgie!

SERŽANT CARTER: Ale Sally, jak jsi to všechno obstarala? Že jsi to ne... ?

SALLY: Samozřejmě, že ne, tati! Nikdy bych neudělala takovou nemravnou věc! Koupila jsem to za ty peníze, které jsem našla u toho mrtvého Yankeeho.

SERŽANT CARTER: Peníze?

SALLY: Ano, tati, a koukej! Ještě nám z toho pořád dvě stovky zbyly! *(Ukáže mu peníze)*

SERŽANT CARTER: Ach Sally, to je úžasné! Po šesti měsících v tom Yankeeském vězení umírám hladem! *(Popadne broskev a začne ji hltat)*

SALLY: Jo, ty jen odpočívej, tati, a já ti teď udělám slaninu s vejci.

SERŽANT CARTER: Vejce! My máme vejce?

SALLY: Ano, pane! A k tomu čerstvé máslo a chleba.

SERŽANT CARTER: Ach Sally, no to je skvělé! Naprosto skvělé! Teď už bych potřeboval jen jednoho panáka a budu v sedmém nebi. *(Jde k nádobě na mouku)*

SALLY: Ehm, tati, tvoje whisky...

SERŽANT CARTER: Hej, kde ksakru je moje pití?! Nezačala tvá matka pít, když jsem byl pryč, že ne?

SALLY: Samozřejmě, že ne, tati. Nějací Yankeeští důstojníci ji ukradli, když tady hledali toho zběha.

SERŽANT CARTER: Cože! Chceš tím říct, že moje whisky je pryč?

SALLY: Mrzí mě to, tati. Ale podívej, máme místo toho čerstvé mléko.

SERŽANT CARTER: Zatraceně, sakra! *(Začne brečet a rvát „Zatraceně!“)*

PANÍ CARTEROVÁ: *(Pomalu otočí hlavu ke svému muži)* Georgi? Jsi to ty? *(Postaví se a rozpláče)* Ach Georgi! Díky Bohu, že jsi konečně doma! *(Obejme jej tak silně, že spadne na stůl a shodí košík i džbán. Mléko se rozlije a vejce se rozbijí o zem.)*

SALLY: Ach mami, podívej se, co jsi udělala! Máme po čerstvém mléku i po vejcích. A já chtěla, aby všechno bylo skvělé, až se otec vrátí domů. Teď je to pryč, prostě pryč. *(Padne na zem, plačíc nad rozlitým mlékem a vejci, zatímco se zatahuje opona)*